

Затверджено
Рішенням вченої ради
Тернопільського національного
медичного університету
імені І.Я. Горбачевського
Міністерства охорони здоров'я України
Протокол № _____ від _____ 2020 року
Введено в дію наказом ректора університету
№ _____ від _____ 2020 року

В.о. ректора

А. Шульгай

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ У ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ
НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про Дистанційне навчання (далі – Положення) у Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України (далі – Університет)

розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», Наказу МОН України № 466 від 25 квітня 2013 року (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 660 від 01.06.2013, № 761 від 14.07.2015), «Положення про організацію освітнього процесу у Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України», затвердженого вченою радою університету 24.06.2019 р., Протокол №9.

1.2. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.3. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними рівнями вищої освіти або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до затверджених стандартів освіти; за програмами підвищення кваліфікації учасників освітнього процесу.

1.4. Завданням дистанційного навчання є забезпечення здобувачів освітніх послуг можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

1.6. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

- **асинхронний режим** – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;
- **веб-ресурси навчальних дисциплін (програм)**, у тому числі дистанційні курси – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;
- **веб-середовище дистанційного навчання** – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;
- **дистанційна форма навчання** – форма організації навчального процесу в Університеті, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний рівень вищої освіти або освітньо-кваліфікаційний рівень;
- **інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання** – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;
- **психолого-педагогічні технології дистанційного навчання** – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;
- **синхронний режим** – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-

середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

- **система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм)** – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;

- **система управління дистанційним навчанням** – програмне забезпечення, призначене для організації освітнього процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

- **суб'єкти дистанційного навчання** – особи, які навчаються (здобувачі вищої освіти, слухачі), та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо);

- **технології дистанційного навчання** – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання в Університеті.

2. РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Дистанційне навчання реалізовується шляхом застосування дистанційної форми як окремої форми навчання, а також використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах.

2.2. Запровадження дистанційної форми навчання в Університеті можливе за погодженням з МОН України та/або МОЗ України. Дистанційна форма навчання в Університеті запроваджується відповідно до наказу ректора Університету.

2.3. Підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації (післядипломна освіта) кадрів за дистанційною формою навчання

здійснюються в Університеті, за ліцензованими, акредитованими напрямами підготовки (спеціальностями) та/або освітніми програмами.

2.4. В Університеті освітній процес за дистанційною формою організовується відповідно до робочих навчальних планів, адаптованих до дистанційної форми навчання.

2.5. Вимушене, тимчасове переведення здобувачів вищої освіти на дистанційну форму навчання здійснюється у зв'язку з неможливістю проведення занять за денною (очною) формою навчання відбувається за наказом ректора (в.о. ректора) Університету у зв'язку з настанням непередбачуваних обставин (карантин, виникнення пожежі, введення воєнного стану тощо).

2.6. Строк навчання здобувачів вищої освіти, слухачів за дистанційною формою встановлюється вченою радою Університету і має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідними рівнями вищої освіти та/або освітньо-кваліфікаційними рівнями, окрім випадків наведених у пункті 2.5.

2.7. Кількість здобувачів вищої освіти, слухачів, що навчаються за дистанційною формою, визначається відповідно до рішення вченої ради Університету в межах ліцензованого обсягу підготовки (перепідготовки, підвищення кваліфікації, спеціалізації) за заочною формою навчання та/або в межах ліцензованого обсягу підготовки до вступу в Університет, підготовки іноземців та осіб без громадянства, окрім випадків наведених у пункті 2.5.

2.8. Веб-ресурси, що використовуються в Університеті для забезпечення навчального процесу за дистанційною формою навчання, мають проходити процедуру перевірки в Університеті.

2.9. Для впровадження навчання за дистанційною формою в Університеті може бути створений центр (відділ) дистанційного навчання як його відокремлений структурний підрозділ.

2.10. Технології дистанційного навчання під час організації та забезпечення денної, вечірньої, заочної форм навчання можуть

використовуватись в Університеті за наявності відповідного кадрового та системотехнічного забезпечення.

2.11. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання у навчальному процесі приймається вченою радою Університету.

3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

3.1. Навчальний процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи.

3.2. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

3.3. Лекція, консультація, семінар, проводяться зі здобувачами вищої освіти (слухачами) дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

3.4. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

3.5. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.6. Лабораторне заняття проводиться дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

3.7. До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проєктів у групах тощо. Ці види занять можуть проводитись дистанційно у синхронному або асинхронному режимі.

3.8. Практична підготовка здобувачів вищої освіти (слухачів), які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за окремо затвердженою навчальним закладом програмою, окрім випадків наведених у пункті 2.5.

3.9. Контрольні заходи з навчальної дисципліни (предмета) при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання в університеті включають проміжний (тематичний), підсумковий та інші визначені контролі знань, умінь та навичок, набутих здобувачем освітнього процесу (слухачем), у процесі навчання визначаються навчальним планом, робочою програмою з дисципліни та затверджуються на засіданні кафедр та вченій раді Університету.

Усі контрольні заходи в Університеті можуть здійснюватися відповідно до рішення закладу вищої освіти дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення автентифікації того, хто навчається, або очно.

4. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ПЕРІОД ВВЕДЕННЯ КАРАНТИНУ

4.1. Дистанційне навчання в університеті на період карантину вводиться наказом ректора з метою:

- забезпечення процесу навчання на період введення карантину шляхом реалізації ресурсних можливостей університету за рахунок оновлення змісту навчання та методів навчання, в тому числі особистісного підходу у навчанні;
- поширення доступу до освітньо-професійних програм вищої освіти з використанням сучасних інформаційних ресурсів;
- індивідуалізації процесу навчання у відповідності до потреб, особливостей і можливостей кожного студента.

4.2. Для забезпечення проведення занять та консультацій для здобувачів вищої освіти з використанням технологій дистанційного

навчання та навчально-методичних комплексів, розташованих на платформі Moodle в мережі Intranet необхідними заходами є:

- наявність постійного доступу до Інтернету та електронної пошти, в тому числі, з використанням ресурсів університету;
- вміння користуватися сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями (MS Windows, MS Excel, Corel Draw, Skype, електронна пошта, Інтернет тощо).
- технічна модернізація комп'ютерів, що розташовані на кафедрах та забезпечення їх відеокамерами.

4.3. На час карантину викладачі кафедр Університету забезпечують підготовку індивідуальних завдань, тем повідомлень, рефератів тощо, які відповідають практичній (семінарській) частині даного заняття з можливістю їх розсилки на індивідуальні поштові адреси здобувачів вищої освіти;

- контроль знань здійснюється за допомогою системи дистанційного контролю «Moodle», зазначається період початку та завершення тестування та дата закриття можливості проходження тестування;
- практична частина даного заняття може бути виконана за рахунок виконання практичних завдань, які задаються студентам через їх розсилку на індивідуальні поштові адреси студентів з вказанням методики оцінювання результатів, яка затверджена на методичному засіданні кафедри та/або ЦМК факультету;
- у випадку неможливості виконання практичної частини заняття індивідуально, її виконання відбудеться після завершення карантину на наступних заняттях шляхом об'єднання тем практичних занять;
- у випадку технічної можливості викладачі кафедр під час днів чергувань повинні знаходитись біля комп'ютерів, що забезпечені відеокамерою, для можливості надання консультацій як індивідуальних, так і колективних (при потребі);
- відпрацювання пропущених занять та негативних оцінок відбувається дистанційно та або в онлайн-режимі, згідно графіку відпрацювань,

який завчасно розміщений у системі СДО «Moodle». Інформація про процедуру проведення відпрацювань подається студентам відповідними деканатами.

- в інших випадках, викладачі повинні надавати консультації щодо виконання індивідуальних завдань через спілкування по електронній пошті.

4.4. Студентам на час оголошення карантину необхідно налагодити комунікацію через електронну пошту із викладачами, що забезпечують читання лекцій та практичних занять з метою своєчасного одержання індивідуальних завдань;

- відповіді на одержані завдання студенти повинні надсилати викладачам кафедр у відповідності до затверджених на методичному зібранні кафедри правил та згідно розкладу занять;
- на час оголошення карантину підсумковий контроль знань за заняття проходять за допомогою системи дистанційного контролю СДО «Moodle».
- консультації щодо виконання індивідуальних завдань, написання історії хвороби, виконання самостійних робіт, тестування в системі СДО «Moodle» тощо, проводиться за допомогою комунікації через електронну пошту.
- здобувачі вищої освіти мають регулярно моніторити актуальну інформацію, яка подається деканатами та кафедрами Університету.

4.5. Декани факультетів, директори навчально-наукових інститутів, завідувачі кафедр, викладачі зобов'язані постійно комунікувати та надавати актуальну інформацію (оголошення, повідомлення тощо) до відома здобувачів вищої освіти.

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

5.1. В Університеті при організації навчального процесу за будь якою формою навчання технології дистанційного навчання можуть використовуватися для методичного та дидактичного забезпечення

самостійної роботи, контрольних заходів, а також при здійсненні навчальних занять,

5.2. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/навчальної програми підготовки.

5.3. Науково-педагогічні працівники Університету, в яких організована дистанційна форма навчання, повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання (відповідно до «Постанови Кабінету Міністрів від 21 серпня 2019 р. №800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» та «Положення про підвищення кваліфікації та стажування наукових та науково-педагогічних працівників Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України»). Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання.

5.4. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;
- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускну здатністю

каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання Університету цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;

- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для

забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
- документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;
- мультимедійні лекційні матеріали;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси

навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;

- інші ресурси навчального призначення.

5.5. Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається закладом вищої освіти.

5.6. Для забезпечення дистанційного навчання здобувачів вищої освіти, (слухачів) заклад вищої освіти може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші веб-ресурси, що підлягають перевірці в Університеті.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Це положення вводиться в дію наказом ректора на підставі рішення вченої ради Університету.

6.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом ректора за рішенням вченої ради Університету. У такому ж порядку Положення скасовується.

6.3 У разі прийняття нової редакції Положення попереднє втрачає чинність

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з наукової роботи

І.М. Кліщ

Керівник навчального відділу

А.І. Машталір

Декан медичного деканату

П.Г. Лихацький

Декан стоматологічного

С.І. Бойцанюк

Декан фармацевтичного факультету

Д.Б. Коробко

Декан факультету іноземних студентів

П.Р. Сельський

Керівник ННІ медсестринства

С.О. Ястремська

Директор ННІ післядипломної освіти

Р.В. Свистун